

طرح درس "اصول و کلیات خدمات بهداشتی"

۱- اطلاعات عمومی

نام درس: "اصول و کلیات خدمات بهداشتی"

نوع و تعداد واحد: ۲ واحد نظری

واحد پیش نیاز: ندارد

ترم تدریس: نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

مدرس: دکتر محمود محبوبی راد

فراگیران: دانشجویان کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی - ترم ۱

زمان تدریس: سه شنبه ها ساعت ۱۶-۱۴

محل تدریس: دانشکده بهداشت

گروه ارائه دهنده: خدمات بهداشتی و ارتقاء سلامت

۲- مقدمه:

خدمات بهداشتی اولیه، اساسی ترین گام و کلید رسیدن به هدف بهداشت برای همه تلقی شده است تا در نهایت، تمامی مردم جهان با رسیدن به سطح قابل قبولی از بهداشت، بتوانند از یک زندگی سالم و سودمند از نظر اقتصادی و اجتماعی برخوردار گردند. در این راستا، اهمیت خدمات بهداشتی اولیه، به جز آنکه راه رسیدن به هدف کلی بهداشت برای همه (HFA)، تلقی شده است، تا آن جاست که به عنوان میزان و شاخص اصلی برای تحقق HFA، به عنوان یک هدف اجتماعی نیز در نظر گرفته شده است.

۳- هدف کلی:

با ذکر مقدمه فوق و با توجه به اهمیت خدمات بهداشت عمومی در تمامی جوامع، در این واحد درسی، سعی بر آن است تا دانشجویان ضمن آشنایی با خدمات بهداشتی اولیه و ساختار ارائه این خدمات در نظام بهداشتی ایران، با مفاهیم و شاخص های اساسی در بهداشت عمومی نیز آشنا شده و با برخی از خدمات مهم بهداشتی اولیه از قبیل بهداشت مادر و کودک، بهداشت روان، بهداشت سالمندان نیز آشنا گردند. آشنایی با مفاهیم و اصول آموزش بهداشت و سازمان های ملی و بین المللی ارائه خدمات سلامت نیز از دیگر اهداف عمده آموزش این واحد درسی می باشند.

۴-اهداف ویژه:

- از دانشجویان انتظار می رود در پایان دوره بتوانند:
- بهداشت، عمومی و دامنه فعالیت های آن را تشریح نمایند.
- ابعاد سلامت را نام برده و تشریح نمایند.
- تعیین کننده های عمده سلامتی را نام برده و توضیح دهند.
- نشانگر های عمده سلامت را نام برده و بتوانند آن ها محاسبه نمایند.
- اپیدمیولوژی، مفاهیم و مدل های بیماری در اپیدمیولوژی را شرح دهند.
- سطوح مختلف پیشگیری را نام ببرند.
- مراقبت های اولیه سلامتی را شرح دهند.
- نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران را شرح دهند.
- وضعیت شاخص های عمده سلامتی در ایران را ارزیابی کنند.
- انواع واکسنها در برنامه واکسیناسیون فعلی کشور ایران را نام ببرند.
- مفاهیم و شاخص های عمده ارزیابی بهداشت مادر و کودک را توضیح دهند.
- اهمیت بهداشت سالمندان و ارائه خدمات بهداشتی به این گروه سنی را بیان کنند.
- مفاهیم و شاخص های عمده در حیطه بهداشت دهان و دندان و بهداشت روان را تشریح نمایند.

- مفهوم و اصول آموزش بهداشت را بیان کنند.
- چند مورد از شیوه های آموزش بهداشت را نام ببرند.
- انواع اهداف آموزشی را نام برده و توضیح دهند.
- سازمانهای بین المللی عرضه کننده خدمات سلامت را نام ببرند.

۵- استراتژی آموزش:

- سخنرانی
- پرسش و پاسخ
- بارش افکار
- بحث گروهی
- ارائه سمینار توسط دانشجویان

۶- وسایل کمک آموزشی و رسانه های آموزشی:

- کامپیوتر و ویدئوپروژکتور
- وایت برد و ماژیک

۷- شیوه ارزشیابی دانشجویان:

شماره	محورهای ارزشیابی	نمره
۱	امتحان میان ترم و پایان ترم (کتبی به صورت صورت چند گزینه ای، صحیح غلط، جا خالی و تشریحی)	۸
۲	حضور منظم در تمامی جلسات کلاس درس و مشارکت فعال در کلاس درس: آمادگی دانشجویان در زمینه محتوی درسی جلسات قبل، شرکت فعال در بحث های گروهی و پرسش و پاسخ	۱۰
۳	انجام کار کلاسی و ارائه سمینار	۲ نمره
۴	جمع نمره	۲۰ نمره

۸- منابع اصلی درس:

- حاتمی، حسین و همکاران، کتاب جامع بهداشت عمومی، جلد ۱، ۲ و ۳، نشر کتاب ارجمند، ۱۳۹۲
- پارک جی ای، پارک ک، درسنامه پزشکی پیشگیری و پزشکی اجتماعی، جلد ۱ و ۲ و ۳، ترجمه حسین شجاعی تهرانی و حسن ملک افضلی، نشر سماط، چاپ ششم، ۱۳۹۲
- باقیانی مقدم، محمد حسین، احرام پوش، محمد حسن، اصول و کلیات خدمات بهداشتی، انتشارات سبحان، آخرین چاپ
- عبادی فرد آذر، شجاعی تهرانی، حسین، منصوریان، مرتضی، رضاپور، عزیز، اصول خدمات بهداشتی، نشر عبادی فرد، ۱۳۹۲
- آقاملایی، تیمور، اصول و کلیات خدمات بهداشتی، انتشارات اندیشه رفیع، ۱۳۸۸

رشته کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی - نیم سال اول تحصیلی سال ۹۷-۹۸

شماره جلسه	محتوای مطالب
۱	بهداشت عمومی، سلامت و بیماری
۲	ابعاد سلامتی و تعیین کننده های سلامتی
۳	نشانگرها و شاخص های سلامت
۴	نشانگرها و شاخص های سلامت و سیمای سلامت در ایران
۵	سطوح پیشگیری
۶	مراقبت های اولیه بهداشتی (PHC)
۷	نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران
۸	مفاهیم و مدل های بیماری، مبانی بیماری زایی
۹	برنامه ملی ایمن سازی در ایران، انواع واکسنها و سلامت آن ها
۱۰	بهداشت مادران و کودکان
۱۱	بهداشت دهان و دندان
۱۲	بهداشت روان
۱۳	بهداشت سالمندان
۱۴	بهداشت محیط
۱۵	آموزش بهداشت، فلسفه، اهداف، برنامه ها، روش ها و ارزشیابی
۱۶	سازمانهای ملی و بین المللی عرضه کننده خدمات بهداشتی درمانی

* با توجه به لزوم مشارکت دانشجویان در فرایند یادگیری، ارائه سمینار علمی توسط دانشجویان، بر حسب موضوعات مرتبط با درس، با هماهنگی قبلی، برگزار می گردد.